

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 344/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou doc. PhDr. JUDr. Marcelou Tittlovou, PhD., LL.M., Bernolákova 5, Modra, proti „rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 PP 35/2020 zo 17. septembra 2020“ takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 3. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) „rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 PP 35/2020 zo 17. septembra 2020“.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 1 T 50/2020 z 8. júla 2020 (nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 24. júla 2020) uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere ôsmich mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia veci (otváracieho vreckového nožíka).

Keďže ku dňu právoplatnosti predmetného rozsudku už sťažovateľ vykonal (v rámci výkonu väzby) viac ako polovicu uloženého trestu odňatia slobody, 2. augusta 2020 prostredníctvom právnej zástupkyne podal návrh na svoje podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody,

ktorý adresoval Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), keďže sťažovateľ bol ku dňu podania tohto návrhu umiestnený v [REDAKOVANÉ]

Dňa 17. augusta 2020 Okresný súd Bratislava II nariadil sťažovateľovi výkon trestu odňatia slobody (nachádzajúcemu sa dovtedy vo väzbe) a dodanie sťažovateľa do výkonu trestu odňatia slobody v [REDAKOVANÉ].

Po uplynutí približne dvoch týždňov bol sťažovateľ z [REDAKOVANÉ] „na ďalšie procesné úkony preeskortovaný“ do [REDAKOVANÉ] kde sa nachádzal až do termínu pevného výstupu z výkonu trestu odňatia slobody, t. j. do 28. októbra 2020.

Dňa 17. septembra 2020 okresný súd právnu zástupkyňu sťažovateľa e-mailom upovedomil, že žiadosť sťažovateľa z 2. augusta 2020 o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odstúpil Okresnému súdu Trenčín ako miestne a vecne príslušnému súdu na konanie v zmysle § 470 ods. 1 Trestného poriadku, keďže sťažovateľ bol premiestnený do [REDAKOVANÉ]. Predmetný e-mail sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepriložil. Priložil k nej len prípis okresného súdu zo 17. septembra 2020 k sp. zn. 6 PP 35/2020 adresovaný Okresnému súdu Trenčín označený ako „Odstúpenie spisu“, v ktorom okresný súd uvádza: „V prílohe Vám zasielam žiadosť odsúdeného [REDAKOVANÉ] ako miestne a vecne príslušnému súdu v zmysle ust. 470 ods. 1 Tr. por.- nakoľko menovaný bol premiestnený do [REDAKOVANÉ].“

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že vzhľadom na skutočnosť, že mal plánovaný výstup z výkonu trestu odňatia slobody na 28. október 2020, bolo postupom okresného súdu, ktorý odstúpil jeho návrh/žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody Okresnému súdu Trenčín, zmarené jeho právo dosiahnuť prejednanie návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na príslušnom súde.

Podľa názoru sťažovateľa predmetný návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podával všeobecnému súdu, ktorý bol v čase podania tohto návrhu vecne aj miestne príslušný, pričom reálne nemal možnosť vedieť, že približne až mesiac po právoplatnosti a vykonateľnosti odsudzujúceho rozhodnutia a 2 týždne po podaní návrhu bude zaradený na výkon trestu odňatia slobody do [REDAKOVANÉ]. Zároveň v čase, keď okresný súd predmetný návrh/žiadosť sťažovateľa odstúpil Okresnému súdu Trenčín, sa sťažovateľ aj reálne opätovne nachádzal v [REDAKOVANÉ] (a to až do 28. októbra 2020, t. j. do prepustenia sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody).

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj jeho základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ zároveň namieta, že postupom okresného súdu došlo aj k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, keďže podľa jeho názoru tým, že mu bolo odňaté zákonné právo na dosiahnutie prejednanja a rozhodnutia o podanom návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu na príslušnom súde, bol stíhaný spôsobom odporujúcim zákonu.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Rozhodnutím Okresného súdu BA I sp. zn. 6PP/35/2020 zo dňa 17.09.2020 došlo na strane sťažovateľa k porušeniu jeho garantovaných práv v zmysle § 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 17 ods. 2 Ústavy SR.

2.) Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť odsúdenému trovy konania pred Ústavným súdom vo výške 480,-Eur na účet právneho zástupcu a to v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia...

3.) Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť odsúdenému trovy právneho zastúpenia vo vykonávacom konaní (podanie návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu) vo výške 360,-Eur na účet právneho zástupcu a to v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia...

4.) Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť odsúdenému nemajetkovú ujmu spôsobenú odňatím jeho zákonného práva vo výške 1500,-Eur na účet právneho zástupcu a to v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde], ako aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1. K nesplneniu zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti:

8. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

9. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu.

10. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv došlo postupom okresného súdu, ktorý odstúpil jeho návrh/žiadosť o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody Okresnému súdu Trenčín.

Napriek uvedenému odôvodneniu ústavnej sťažnosti petit ústavnej sťažnosti nevymedzuje, že by ústavná sťažnosť sťažovateľa smerovala proti postupu okresného súdu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 PP 35/2020, ale namiesto toho vymedzuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smeruje proti „rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 PP 35/2020 zo 17. septembra 2020“, ktorým sťažovateľ (pravdepodobne) rozumie predmetný prípis okresného súdu adresovaný Okresnému súdu Trenčín.

11. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa zjavne nezodpovedá navrhovanému petitu ústavnej sťažnosti a nekorešponduje s ním. Totiž z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 PP 35/2020, avšak uvedená argumentácia sa už následne náležite nepremietla do formulácie petitu ústavnej sťažnosti, ktorý porušenie označených práv sťažovateľa spája s „rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6 PP 35/2020 zo 17. septembra 2020“.

12. Sťažovateľ sa navyše petitom ústavnej sťažnosti domáha aj toho, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol spôsobom, ktorý mu zákon o ústavnom súde neumožňuje – sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal nielen náhradu trov konania pred ústavným súdom, ale aby mu priznal aj „trovy právneho zastúpenia vo vykonávacom konaní (podanie návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu)“. Zároveň sa domáha priznania náhrady nemajetkovej ujmy (správne sa mal domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia).

13. Petit ústavnej sťažnosti zjavne nezodpovedá odôvodneniu ústavnej sťažnosti a zároveň nie je vymedzený takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci, pričom v dôsledku tohto nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit ani nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia (t. j. ústavný súd by nemohol vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa predmetným postupom okresného súdu). Ústavná sťažnosť sťažovateľa preto nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

14. Sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale ide o petit ústavnej sťažnosti ako esenciálnu obsahovú náležitosť ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

III.2. K zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti:

17. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej

neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

18. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06). Ak je preto zrejmé, že v čase, keď bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k zásahu do základných práv sťažovateľa nedochádza, je daný dôvod na odmietnutie takejto ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

19. Bez ohľadu na nesprávnu formuláciu petitu ústavnej sťažnosti, ktorá sama osebe odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí, je daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená až 3. novembra 2020, t. j. až následne po tom, čo už bol sťažovateľ 28. októbra 2020 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody.

20. Námietka porušenia označených práv sťažovateľa okresným súdom je výlučne v akademickej rovine. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňajú k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. IV. ÚS 242/08, III. ÚS 875/2016, I. ÚS 174/2019, I. ÚS 347/2019, ako aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky č. k. IV. ÚS 122/99 z 8. septembra 1999 publikované v Sbíre nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl.), pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho základných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný.

V danom prípade táto podmienka splnená nie je, keďže sťažovateľ bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený už pred doručením jeho ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhovie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemalo žiadnu právnu relevanciu.

Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdництва označovaná výrazom „mootness“ (pozri BARRON, J., DIENES, C. *Constitutional Law*. 4. vyd. St. Paul 1995, s. 83 – 85.) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit) v praxi Spolkového ústavného súdu (napr. SCHLAICH, K. *Das Bundesverfassungsgericht*. 3. vyd. München 1994, s. 142 – 150.), t. j. stav, keď už spor skončil alebo bol vyriešený inak a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať. Aj napriek tomu, že ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy plní okrem funkcie subjektívnej ochrany základných práv a slobôd do značnej miery i funkciu objektívnu, ani táto skutočnosť nemôže znamenať, že by ústavná sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby mohla v zmysle uvedeného opodstatnene smerovať proti neaktuálnym a už netrvajúcim zásahom orgánu verejnej moci do jej základných práv alebo slobôd, teda takým zásahom, ktorých tvrdené negatívne dopady vo vzťahu k sťažovateľovi nemohli už v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti pretrvávajúť a vyvolávať v osobnej sfére sťažovateľa ujmu (m. m. IV. ÚS 242/08, I. ÚS 142/2019 a i.).

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu